

[چین شناسی برای
تصمیم سازان و
تصمیم گیران
ایرانی چقدر مهم
است؟ طرف چینی
در این زمینه،
بسیار جلوتر است
و مراکز مطالعاتی
چین، خوراک های
اولیه را پیرامون
ابعاد و زوایای
راهبردی همکاری
میان ایران و چین
فراهم کرده اند.
البته نقطه ضعف
مطالعات چینی ها
درباره ایران، اتکای
این مطالعات به
منابع دست دوم
غربی و نداشتن
ارتباط مستقیم با
همکاران ایرانی
است. اینکه چین
با عینک غربی
ایران شناسی
کند یا ایران با
عینک رسانه ها و
اندیشکده های
غرب به چین شناسی
بپردازد، نقطه ضعف
روابط دو کشور است
و در گام نخست
باید این امر اصلاح
شود.](#)

شامل ابعاد مالی و اقتصادی، زیرساختی، سیاسی، هنجاری و فرهنگی است که در صورت اجرای موفقیت آمیز این راهبرد، ساختار توزیع قدرت را در منطقه آسیا و همچنین در جهان، به طور چشمگیری متحول خواهد کرد.

در ده سال گذشته، به رغم موانع و چالش هایی که غرب ایجاد کرده است، چین عملیاتی شدن ابتکار یک جاده - یک کمربند را با جدیت دنبال کرده است. ماهیت اصلی ابتکار این طرح، گسترش مسیرهای ارتباطی با هدف دستیابی به بازارهای جدید است و از این جهت می توان آن را نسخه ای مدرن از راه ابریشم باستانی به شمار آورد. با رجوع به تاریخ درمی یابیم که گسترش راه ابریشم باستانی، سه تحول عمده در آسیای مرکزی را موجب شد: تحول نخست پیدایش شهرهای بزرگ و پررونقی بود که همچون قطب های حمل و نقل منطقه عمل می کردند؛ تحول دوم تشکیل و گسترش شبکه های بازرگانی منطقه ای تا سرزمین های دوردست بود و تحول سوم نیز توسعه اقتصادی صادرات محور بر پایه تولیدات مرغوب و باکیفیت بود. مجموع این تحولات، دادوستد فرامرزی میان شهرهای بزرگ آسیای مرکزی و ایران را گسترش داد و البته همزمان در سراسر این اقلیم، به شکوفایی و گسترش دانش و فرهنگ منتهی شد. شی جین پینگ احیای عظمت چین با بازسازی مناسبات یکپارچه اقتصادی میان این اقلیم باستانی را هدف گرفته است؛ امری که اگر محقق شود، بی تردید، نقشه جهان مدرن را متحول خواهد ساخت.

ابتکار راه ابریشم نوین حوزه جغرافیایی بسیار وسیعی را در بر می گیرد که شامل آسیای جنوب و جنوب شرقی، آسیای مرکزی، اروپای شرقی و غربی، آسیای غربی و آفریقای شمالی است؛ با این حال، تمرکز سیاسی و اقتصادی ابتکار یک جاده - یک کمربند را می توان در اوراسیا مشاهده کرد. روسیه و آسیای مرکزی در این مسیر برای چین اهمیت زیادی دارند. دالان اقتصادی چین، آسیای مرکزی و آسیای غربی از سین کیانگ در چین آغاز می شود و با خروج از چین از راه آلاشانکو به شبکه های خط آهن آسیای مرکزی و آسیای غربی می پیوندد و سپس به ساحل مدیترانه و شبه جزیره عربستان منتهی می شود. این دالان پنج کشور آسیای مرکزی، ازبکستان، تاجیکستان، ترکمنستان، قرقیزستان و قزاقستان، به علاوه ایران و ترکیه در آسیای غربی را پوشش می دهد. به دلایل گوناگون از جمله نقش سنتی ایران در راه ابریشم قدیم و جایگاه مهم ژئوپولیتیک و ژئواکونومیک و ژئوکالچر ایران در غرب آسیا و نیز مواضع مشترک ایران و چین در بسیاری زمینه ها از جمله ضرورت اصلاح نظام حکمرانی بین المللی و رهایی از یک جانبه گرایی و تقویت چندجانبه گرایی بین المللی، حضور فعال ایران در طرح جاده ابریشم جدید و ابتکار یک جاده - یک کمربند به نفع طرفین است. غفلت یک دهه ای از فراهم کردن زیرساخت های لازم برای تحقق ظرفیت های ژئوپولیتیک در قالب کریدورهای